

## Propunere plan de acțiuni iul-dec 2021 pentru relansarea proiectului Timișoara – Capitală Europeană a Culturii 2023

Grup consultanță: Corina Șuteu, Oana Radu și Raluca Iacob

Dezvoltarea programului cultural pentru perioada 2022-2024 într-un nou acord cu direcțiile dosarului de candidatură, revăzute în lumina situației generate de COVID-19 și a realităților evoluției programului în ultimii ani

- Identificarea unui **leadership artistic** adaptat conceptului programului cultural TM2023 și necesității de acțiuni pragmatice în sprijinul acestuia.
- Realizarea unei prime filtrări și **restructurării a programului și a unui calendar provizoriu** al programării artistice pentru perioada 2022-2024.
- Lansarea unui/unor apeluri deschise de finanțare pentru **dezvoltarea programului** și a unor invitații directe către artiști, organizații și instituții culturale pentru a se alătura pentru perioada 2022-2023.
- **Acordarea finanțării** de la bugetul local, dar și bugetele județean și național, **către partenerii de implementare** pentru proiectele care constituie programul cultural pentru 2021, ulterior pentru 2022-2023.

O nouă structură de implementare a proiectului TM2023, eficientă și care urmărește obiectivele din dosarul de candidatură

- **Asumarea responsabilității pentru coordonarea generală a TM2023 de către Primăria Municipiului Timișoara.** Clarificare coordonare diverse funcțiuni.
- **Găzduirea coordonării artistice a TM2023** de către o instituție aproape de centrul de responsabilitate, dar la distanță de ingerința politicului - **rolul Casei de Cultură a Municipiului Timișoara.**
- **Structură de sprijin profesionistă și independentă** de schimbările politice pentru creșterea capacității de **finanțare și monitorizare** adaptată Programului – clarificarea rolului **Centrului de Proiecte al Municipiului Timișoara.**
- **Reformarea, dacă mai este posibil, a Asociației Timișoara – Capitală Europeană a Culturii** pentru a deveni un actor secundar, dar important, al realizării TM2023.
- Formularea unui **task-force interinstituțional** pentru asigurarea unei acțiuni integrate și corelate în sprijinul TM2023.
- Constituirea unei **rețele/alianțe cu rol de coagulare și implicare** constantă a comunității pentru TM2023.

Un cadru financiar asumat, clar, consistent și corelat din partea finanțatorilor publici ai TM2023

- Clarificarea modalității de **alocare de la bugetul de stat** a fondurilor aferente programului cultural TM2023.
- Formularea unei **metodologii comune** de acordare a finanțărilor nerambursabile între PMT, CJT și de la bugetul de stat.
- Stabilirea sumelor și a **graficului de finanțare cu asumări anuale** din partea PMT, CJT și de la bugetul de stat pentru perioada 2022-2024 și **actualizarea angajamentelor formale** ale celor trei autorități.

Un cadru normativ care să permită tipul de decizii și de acțiuni necesare programului cultural și investițiilor în infrastructura culturală

- **Actualizarea Ordonanței de Urgență nr. 42/2019** privind stabilirea unor măsuri financiare pentru susținerea desfășurării Programului cultural național Timișoara - Capitală Europeană a Culturii în anul 2021.
- **Modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 51/1998** privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, aflat în acest moment în procedură parlamentară (PI-x nr. 476/2020). Termen în curs de clarificare.

Oameni potriviți în pozițiile cheie pentru structura de implementare a programului cultural TM2023

- Implicarea celor care, prin puterea de a reprezenta structuri cu roluri esențiale pentru TM2023 sau prin experiența dovedită în susținerea culturii orașului, **pot acționa vizionar și pragmatic pentru dezvoltarea programului** pentru perioada 2022-2024.
- Identificarea **formelor de contractare/angajare** a persoanelor capabile și cu experiență dovedită pentru roluri cheie pentru TM2023.

O comunicare publică clară, structurată și continuă despre TM2023

- **Informare și mediere constante** pentru TM2023. Termen de lansare:
- **Realizarea unor întâlniri informale cu sectorul cultural** timișorean și alți parteneri de implementare și stakeholderi ai TM2023. Termen de lansare:
- Demararea unei **campanii de comunicare publică** pentru TM2023.

iulie  
august  
septembrie  
octombrie  
noiembrie

31

15

31

30

30

15

30

31

31

30

31

30

31

31

30

31

31

31

31

31

31

Timișoara se află într-un moment critic pentru realizarea proiectului Timișoara - Capitală Europeană a Culturii (TM2023). După cinci ani de la declararea titlului, încrederea în capacitatea Asociației Timișoara - Capitală Culturală Europeană de a juca rolul de coordonare și gestionare a programului cultural este minimă. Problema este dublată de dificultatea cronică a principalilor finanțatori publici de a defini și corela mecanisme de finanțare adaptate necesităților TM2023 și de lipsa unui cadru normativ care să susțină finanțarea multianuală și particularitățile programului. Investițiile în infrastructura culturală sunt de asemenea mult întârziate.

Acestor realități li se adaugă, ca o consecință, neclaritatea și dezechilibrul de conținut artistic al programului cultural raportat la intențiile dosarului de candidatură și lipsa sa de corelare cu situația infrastructurii culturale, prezente și viitoare. De asemenea, lipsa de speranță legată de capacitatea actorilor formal desemnați să coordoneze și sprijine TM2023 de a se corela și de a acționa profesionist a determinat abandonarea procesului sau acțiuni pe cont propriu ale unora dintre stakeholderii importanți. Mulți parteneri inițiali s-au retras, la fel și mulți dintre membrii Asociației, descurajați de activitatea Asociației sau blocați de condițiile dificil de îndeplinit pentru a adera. Comunicarea programului cultural TM2023, a direcțiilor sale de dezvoltare și a situației din prezent, atât la nivel intern – între diverșii stakeholderi, cât și extern – către timișoreni și publicul larg pe plan național și internațional – este insuficientă și descurajantă.

În ultimele luni (15 martie – 30 iunie) am avut ocazia să cunoaștem și să contribuim la eforturile realizate de către Primăria Municipiului Timișoara de a relansa acțiunile care ar putea face Timișoara – Capitală Europeană a Culturii un succes. Obiectivul nostru comun a fost construcția unui ecosistem funcțional și capabil pentru TM2023 și în toată munca noastră am mizat pe refacerea țesutului de încredere în fezabilitatea proiectului Capitalei și în împuternicirea operatorilor culturali să se implice în procesul de regândire și de restartare a TM2023. Acestea credem că sunt elementele fără de care schimbările de natură tehnică, instituțională, normativă sau executivă rămân doar niște acțiuni administrative, fără rezultate palpabile.

Lucrând pentru Timișoara, am observat îndeaproape imensa creativitate și incredibilul potențial de transformare a orașului prin cultură. Am observat nevoia și dorința de solidaritate între diferitele grupuri și comunități culturale și academice, dar și dificultatea acesteia.

În munca noastră, am elaborat mai multe materiale de tipul analize, recomandări, planificări, sinteze și comunicări cu privire la situația din acest moment, recomandări de acțiune și de arhitectură instituțională și perspective pentru viitor, am inițiat și participat la zeci de discuții cu organizații, instituții și personalități culturale și academice din Timișoara, național și internațional. Făcând aceste lucruri, am sprijinit mai multe aspecte esențiale pentru regândirea și relansarea Capitalei, dintre care amintim cu precădere activitatea Centrului de Proiecte al Municipiului Timișoara în ce privește structurarea și formularea procedurilor de acordare de finanțări și comunicarea acestora, medierea relației cu Ministerul Culturii și formularea unor amendamente esențiale pentru modificarea OG 51/1998 în sprijinul Capitalei, participarea la realizarea raportului de monitorizare adresat Comisiei Europene, fundamentarea prin analize tehnice a unei imagini clare a situației Asociației și, nu în ultimul rând, comunicarea către partenerii TM2023 și membrii Asociației cu privire la sensul schimbărilor și procesul de lucru, în momente cheie ale acestuia.

Medierea cu actorii culturali și academici majori din Timișoara, cu diverșii reprezentanți ai Ministerului Culturii și altor instanțe naționale și internaționale, cu actori politici, cu personalități culturale internaționale și experți în politici culturale prin intermediul multiplelor întâlniri formale și informale a însemnat o construcție importantă a încrederii și asigurarea unui punct nodal de comunicare absolut esențială schimbărilor frecvente ale situației și noilor informații care apăreau pe parcurs. Recomandările cu privire la arhitectura instituțională și reformarea Asociației, procesele decizionale legate de dezvoltarea programului cultural TM2023 și structura de implementare

aferentă au fost de asemenea foarte importante. Mai multe dimensiuni ale muncii noastre nu s-au concretizat, dar ele rămân extrem de importante.

**Din poziția de susținător nemijlocit al culturii timișorene și cu sincera credință în capacitatea acesteia, alături de prietenii și susținătorii săi reali, de a genera efuziunea indispensabilă realizării acelor acțiuni necesare și oportune, vă prezentăm în continuare care considerăm că sunt prioritățile (obiective și rezultate) pentru următoarele luni, fără de care Timișoara – Capitală Europeană a Culturii nu credem că se va putea realiza cu bine. Obiectivele și activitățile detaliate mai jos sunt prezentate sintetic în prima pagină a acestui material.**

## **OBIECTIV I: Dezvoltarea programului cultural pentru perioada 2022-2024 într-un nou acord cu direcțiile dosarului de candidatură, revăzute în lumina situației generate de COVID-19 și a realităților evoluției programului în ultimii ani**

Analiza noastră a arătat că în prezent programul cultural se confruntă cu câteva problemele importante:

- componenta europeană a programului este încă slab dezvoltată;
- evenimentele importante (precum cele de deschidere sau închidere) nu au fost încă dezvoltate suficient nici măcar la nivel conceptual;
- un dezechilibru între dezvoltarea diverselor teritorii și a diverselor discipline artistice;
- angajarea comunității, unul din pilonii programului, a fost slab reprezentată în program, fiind și una din cauzele pentru care pentru majoritatea timișorenilor TM2023 nu reprezintă astăzi un proiect cunoscut și asumat;
- partenerilor de implementare nu le sunt create ocazii, cadre de dialog structurat pentru a comunica, a găsi zone complementare și lipsește coordonarea acestora către un concept comun și suprapuneri semnificative;
- componenta Electro-Putere (Power Station), care ar fi trebuit să fie „placa turnantă” a colaborării dintre parteneri și Asociație și oportunitatea de a dezvolta noi competențe în sectorul cultural timișorean, este foarte slab dezvoltată;
- există o lipsă de corelare a programului cultural cu proiectele de infrastructură culturală.

În urma experienței parțiale cu un Director artistic (2017-2019), ulterior cu diverși consultanți artistici, în prezent programul cultural nu are coordonarea și direcția artistică necesare, fapt exacerbat de lipsa de corelare a procedurilor de finanțare ale celor trei finanțatori publici importanți și de lipsa de direcție organizațională și a unei atmosfere de colaborare la nivelul orașului și cu principalii factori de interes, care ar fi putut fi asigurată de Directorul executiv.

**REZULTAT: Identificarea unui leadership artistic adaptat conceptului programului cultural TM2023 și necesității de acțiuni pragmatice în sprijinul acestuia.** Termen: 31 iulie 2021

Crearea unui Grup curatorial, cu rol de coordonare artistică, de trasare a direcțiilor de dezvoltare și de impulsioneare a partenerilor de implementare, de analiză a programului cultural existent și formulare a direcțiilor de dezvoltare pentru perioada 2022-2024.

**REZULTAT: Realizarea unei prime filtrări și restructurări a programului și a unui calendar provizoriu al programării artistice pentru perioada 2022-2024.** Termen: 15 august 2021

Grupul curatorial va avea ca prioritate în mandat filtrarea proiectelor deja dezvoltate și re-corelarea cu dosarul de candidatură, precum și formularea unui calendar provizoriu al programării artistice pentru perioada 2022-2024. Acest proces va duce și la identificarea nevoilor de dezvoltare ulterioară a programului și clarificarea fișei de parcurs a sesiunilor de finanțare/tipuri de proiecte și evenimente.

**REZULTAT: Lansarea unui/unor apeluri deschise de finanțare pentru dezvoltarea programului și a unor invitații directe către artiști, organizații și instituții culturale pentru a se alătura pentru perioada 2022-2023.** Termen: 31 octombrie 2021

Pe baza nevoilor de dezvoltare și consolidare a programului identificate în etapa anterioară, vor fi lansate atât invitații directe către artiști, organizații și instituții culturale, cât și apeluri deschise care să răspundă acestora.

**REZULTAT: Acordarea finanțării de la bugetul local, dar și bugetele județean și național, către partenerii de implementare pentru proiectele care constituie programul cultural pentru 2021, ulterior pentru 2022-2023.** Termene: 30 iulie/30 noiembrie 2021

Prin constituirea programului cultural prioritar TM2023 RESTART al Centrului de Proiecte al Municipiului Timișoara, cel puțin acele proiecte care vor fi finanțate de la bugetul local al PMT vor putea fi sprijinite pentru a dezvolta aceste dimensiuni problematice ale programului cultural. Ulterior, considerăm că este oportună alocarea specifică pentru proiectele care vor constitui programul cultural prioritar pentru 2022, respectiv cu dezvoltare multianuală pentru 2022-2023.

## **OBIECTIV II: O nouă structură de implementare a programului cultural TM2023, eficientă și care urmărește obiectivele din dosarul de candidatură**

Considerăm că identificarea programului cultural TM2023 cu Asociația este eronată. Aceasta poate fi unul dintre actorii Capitalei dar, așa cum realitatea din păcate ne-a demonstrat, Asociația în formula actuală nu mai reunește încrederea și capacitatea necesare pentru a reprezenta principala structură de implementare. Dat fiind timpul extrem de scurt rămas, necesarele inițiative de reformare a Asociației trebuie completate cu decizii rapide legate de realizarea unora dintre funcțiile de implementare de către alți actori instituționali, publici și/sau privați. Structura extinsă de implementare pentru programul cultural TM2023 trebuie să suplinească neajunsurile Asociației, fără a putea aștepta reformarea acesteia pentru a deveni ceea ce originar ar fi trebuit să reprezinte.

Pe de altă parte, există o serie de alte componente conexe programului cultural, însă cruciale pentru proiectul TM2023 (dezvoltarea infrastructurii culturale, accesarea corelată a infrastructurii publice, promovarea turistică, comunicarea internațională, monitorizarea programului și evaluarea impactului, Electro-Putere etc.), care au fost insuficient adresate până în prezent sau au fost necorelate cu programul.

Considerăm, de aceea, că Primăria Municipiului Timișoara trebuie să își asume în mod real mandatul său de principal purtător al proiectului Capitalei și să asigure coordonarea generală a acestui proiect al orașului, mandatând totodată coordonarea programului cultural către una dintre instituțiile publice/serviciile publice de interes local ale PMT sau chiar la partenerii de implementare cu capacitate.

**REZULTAT: Asumarea responsabilității pentru coordonarea generală a TM2023 de către Primăria Municipiului Timișoara. Clarificare coordonare diverse funcțiuni.** Termene: 15 iulie/30 septembrie 2021

Administrația locală este principalul responsabil pentru TM2023, fiind de altfel și cel mai important finanțator al acestuia. PMT poate și trebuie să asigure corelarea serviciilor publice de interes local realizate în sprijinul culturii timișorene, cu accent pe TM2023. Odată cu crearea Serviciului Cultură și Turism, având în componența sa un Compartiment dedicat Capitalei Europene a Culturii, s-a creat oportunitatea unei mai bune coordonări a serviciilor publice de interes local în sprijinul TM2023 și a unei crescute capacități instituționale a primăriei în acest

sens, care ar trebui de asemenea susținută prin constituirea unui task-force între serviciile sale interne și alte instituții/servicii publice de interes local din subordine. Acesta ar reuni diversele perspective de sprijin și contribuție la realizarea TM2023, astfel:

- acțiunile de diplomatie culturală și punerea în valoare a relațiilor cu orașele cu care Timișoara este înfrățită;
- participarea la rețele europene ale orașelor;
- administrarea spațiilor publice;
- investițiile în infrastructura culturală și formele de administrare a acesteia;
- implicarea sectorului HoReCa și a mediului economic mai larg, inclusiv atragerea unor finanțări private;
- implicarea altor autorități locale publice din regiune;
- corelarea cu CJ Timiș și cu Ministerul Culturii din punctul de vedere al alocării de fonduri pentru programul cultural TM2023;
- corelarea cu acțiunile de tineret, cele dedicate seniorilor și cartierelor și coordonarea activităților de voluntariat;
- relația cu mediul academic;
- finanțările pentru acțiuni, proiecte și programe culturale, în special cele pentru realizarea TM2023.

Aceste funcții pot fi realizate la nivelul administrației locale sau de către instituțiile și serviciile publice de interes locale înființate în subordinea Consiliului Local, cu încredințarea unui mandat efectiv.

**REZULTAT: Găzduirea coordonării artistice a TM2023 de către o instituție aproape de centrul de responsabilitate, dar la distanță de ingerința politicului – rolul Casei de Cultură a Municipiului Timișoara.** Termen: 31 iulie 2021

Casa de Cultură a Municipiului Timișoara este o instituție publică de cultură cu mult potențial pentru comunitatea culturală locală. Beneficiază de un portofoliu consistent de acțiuni culturale de prestigiu în ce privește cultura tradițională, a fost direct implicată până în prezent în finanțarea programului cultural al Capitalei și trece în această perioadă la rândul său printr-un proces de reformă pentru a deveni un actor cultural bine acordat la nevoile și varietatea tipurilor de public și comunități ale orașului. În multe orașe europene casele de cultură au devenit centre culturale multidisciplinare și multiculturale importante, care produc evenimente și proiecte artistice valoroase, adaptate timpurilor prezente.

Credem că din toate aceste motive, Casa de Cultură poate și trebuie să fie investită cu încredere pentru a găzdui coordonarea artistică a programului cultural 2023 și pentru a produce o parte dintre evenimentele importante ale programului - de închidere și de deschidere, de exemplu, și are capacitatea să preia această funcție în cel mai scurt timp. Găzduirea Grupului curatorial pentru TM2023 la Casa de Cultură permite independența artistică a acestuia în raport cu PMT (Casa de Cultură fiind o instituție publică de cultură, directorul acesteia este contractat pe baza unui proiect managerial de 4-5 ani, față de care este responsabil, care ar urma să cuprindă și rolul Grupului curatorial). De asemenea, Casa de Cultură poate asigura centrul de resurse logistice pentru TM2023 și alte activități în sprijinul Programului cultural (Electro-Putere) și pentru a găzdui Unitatea de Implicare a Publicului. Această asumare ar fi, totodată, și un garant al sustenabilității moștenirii Capitalei dincolo de 2023.

**REZULTAT: O structură de sprijin profesionistă și independentă de schimbările politice pentru creșterea capacității de finanțare și monitorizare adaptată Programului – clarificarea rolului Centrului de Proiecte ale Municipiului Timișoara.** Termen: 31 iulie 2021

În prezent sunt în curs de alocare prin Centrul de Proiecte finanțările pentru proiectele Capitalei din acest an, direct către organizatorii acestora, care vor fi contractate în luna iulie, iar această practică trebuie să continue, pentru a reprezenta principala formă de finanțare de la bugetul local a proiectelor care constituie programul cultural TM2023 și a unora dintre funcțiile transversale necesare realizării acestuia. De asemenea, Centrul de Proiecte ar putea gestiona și o parte din fondurile transferate de la bugetul de stat pentru TM2023 în direcția realizării proiectelor culturale de către parteneri, pe baza unei proceduri simplificate de alocare a fondurilor sub forma unui program cultural prioritar, așa cum se desfășoară sesiunea de finanțare din prezent (TM2023 RESTART).

Pe lângă finanțarea proiectelor, Centrul de Proiecte ar putea acoperi de asemenea costurile pentru bursele și mobilitățile aferente activităților specifice componentei Electro-Putere, respectiv să coordoneze monitorizarea și evaluarea proiectelor și a programului cultural în integralitatea sa (componentă slab dezvoltată până în prezent), să urmărească percepția publicului cu privire la TM2023 și variațiile consumului cultural în oraș.

**REZULTAT: Reformarea, dacă mai este posibil, a Asociației Timișoara - Capitală Europeană a Culturii pentru a deveni un actor secundar, dar important, al realizării TM2023.** Termen: 30 septembrie 2021

O perioadă consistentă a muncii noastre din ultimele luni a presupus discuții, analize și recomandări concrete pentru reformarea Asociației, pentru ca aceasta să rămână coordonatorul programului cultural al TM2023, inclusiv prin găzduirea Grupului curatorial și realizarea unora dintre funcțiile de suport. Din păcate, ultimele evoluții dictate în primul rând de atitudinea Directorului executiv de a calomnia și a comunica minciuni atât public, cât și în rândul unor instanțe europene, refuzul acesteia de a se retrage din funcție, după ce agrease acest lucru în lumina realităților prezentate, cărora li s-au adăugat declarații revoltătoare și mincinoase ale noului numit membru al Consiliului Director, Ștefan Popa Popa's, a determinat PMT să reconsidere încrederea în capacitatea Asociației de a se reforma rapid și a redeveni un actor credibil, etic și competent în sprijinul TM2023 ca structură principală de implementare.

Debutul reformării Asociației Timișoara - Capitală Europeană a Culturii pentru a crea premisele unei re poziționări eficiente ca actor secundar al structurii extinse de implementare pentru TM2023 presupune cu prioritate:

- ajustarea scopului și obiectivelor Asociației, care să le adapteze actualului context și evoluțiilor proiectului;
- clarificarea rolului AGA, pentru a deveni o reală platformă de informare și transparență, de comunicare și implicare pentru toți cei interesați de TM2023 și implicați în acest proces;
- creșterea reprezentativității AGA raportat la partenerii programului și comunitatea culturală largă, care presupune și o flexibilizare a procedurii de adeziune a membrilor și o ajustare corespunzătoare de către AGA a nivelului cotizațiilor membrilor din sectorul cultural, educațional, social etc., în sensul reducerii lor majore;
- flexibilizarea procedurii de convocare și derulare a Adunărilor ordinare și extraordinare ale membrilor;
- clarificarea rolurilor Consiliului Director (CD) și al echipei executive și a relației dintre acestea pentru a evita suprapuneri de roluri;
- clarificarea componentei Consiliului Director în funcție de rolul redefinit;
- clarificarea componentei echipei executive – director executiv/director operațional și modalitatea de stabilire a organigramei și numire a echipei.

Asociația a fost concepută ca un instrument organizațional care să coaguleze Programul cu implicarea tuturor actorilor locali interesați, să coordoneze implementarea și comunicarea lui. Prin statutul său de organizație neguvernamentală supusă voinței membrilor asociației, nu unei voințe politice, Asociația este în principiu ferită de ingerința politicului în programarea culturală și, de asemenea, beneficiază de o mai mare flexibilitate în a angaja și plăti angajați și colaboratori, a atrage finanțări private, a stabili colaborări etc.

Din păcate, analiza noastră a arătat că direcția executivă a Asociației este ineficientă și nu are capacitatea de a construi atmosfera de construcție comună a TM2023 necesară realizării programului cultural. Dincolo de problemele legate de programul cultural, prezentate mai devreme, analiza noastră indică dezvoltarea unei politici de personal deficitară, în care personalul de specialitate centrat pe dezvoltarea programului nu a avut cadrul de lucru care să-i permită să se dezvolte, să aibă continuitate și din care lipsește un Director Artistic. De asemenea, am remarcat lipsa de colaborare și de susținere, dincolo de aspectele formale, dintre Consiliul Director și Directorul executiv, insuficiența fondurilor atrase, deopotrivă fonduri private și finanțări europene – mult sub nivelul estimat inițial –, cât și capacitatea redusă de strângere a cotizațiilor din rândul membrilor, care în sine reflectă o lipsă de adecvare la realitatea lor financiară sau o lipsă de încredere a acestora în managementul Asociației. Unele componente nu au fost dezvoltate absolut deloc sau minimal, cum ar fi activitatea Unității de Implicare a Publicului (dincolo de unele formări), activitatea de Monitorizare și evaluare, corelarea între proiecte și intențiile partenerilor (vezi și analiza programului cultural, prezentată mai sus).

Persistența atitudinilor distructive în rândul unora din stakeholderii TM2023 a reușit să determine o parte a membrilor Asociației, actori culturali importanți din oraș, să se retragă, iar mulți dintre cei care și-ar fi dorit să intre în Asociație ca membri au fost întâmpinați cu ostilitate și cu proceduri neclare și împovărătoare de adeziune. De altfel, lipsa de încredere în bunele intenții și în direcția în care lucrează executivul Asociației ne-a fost semnalată din partea unui larg segment al operatorilor culturali și al unora dintre reprezentanții finanțatorilor publici.

**REZULTAT: Formularea unui task-force interinstituțional pentru asigurarea unei acțiuni integrate și corelate în sprijinul TM2023.** Termen: 31 august 2021

Este necesar un cadru și un impuls constant de corelare în cadrul structurii extinse de implementare, iar pentru facilitarea acestei comunicări este nevoie de identificarea unor persoane care să aibă capacitatea de a integra, de a media, de a conduce discuțiile fără parti-prisuri, pentru a avea în fiecare moment o imagine clară și actuală a relațiilor dintre diferitele structuri ale PMT și Asociația TM2023, responsabilii TM2023 din CJ Timiș, Ministerul Culturii și alte instituții și organizații – responsabili, date de contact, informații existente despre activitatea aferentă TM2023 și activitățile avute în vedere în continuare. O astfel de centralizare, inclusiv a acțiunilor asumate de către Primăria Municipiului Timișoara pentru susținerea programului Timișoara 2023 într-o imagine de ansamblu, unitară, care să reprezinte serviciile publice și deciziile operaționalizate de către diversele structuri ale primăriei este cheia înțelegerii complexității programului cultural TM2023. Un task force de corelare între PMT și CJT a fost deja lansat în cursul lunii mai, urmând activități intense de coordonare cu Ministerul Culturii din ultimele luni, demersuri care trebuie consolidate în sensul celor de mai sus.

**REZULTAT: Constituirea unei rețele/alianțe cu rolul de coagulare și implicare constantă a comunității pentru TM2023.** Termen: 30 septembrie 2021.

Propunem constituirea unei rețele/alianțe, „Prietenii Capitalei TM2023”, care va avea rolul de coagulare și implicare a comunității, care se va întâlni periodic, va urmări calitatea funcționării structurii extinse de implementare, va veni cu observații și va imagina pârghii de susținere și completare a acțiunilor acestora. Aceasta ar putea reprezenta și un forum pentru atragerea mediului privat care să susțină financiar programul cultural și componentele sale transversale.

### **OBIECTIV III: Un cadru financiar asumat, clar, consistent și corelat din partea finanțatorilor publici ai TM2023**

Importanța clarității sumelor angajate, corelării și consistenței finanțărilor publice a fost o preocupare constantă a muncii noastre și o direcție consistentă a întregii noastre activități. Dintre acestea, corelarea ar răspunde nevoii de a dezvolta Programul cultural asumând continuitatea, dezvoltarea graduală și curatoriatul atent la conceptul artistic al dosarului de candidatură. Pentru aceasta este nevoie de a adresa realitatea felului în care se dezvoltă Programul cultural, prin parteneri, iar modul de finanțare trebuie să susțină proiecte existente, dar și proiecte care dezvoltă programul conform dosarului de candidatură (atât în Timișoara, cât și la nivelul județului și a regiunii mai largi în România și transfrontalier), dezvoltarea programului cultural (mobilități, burse de creație, rezidențe etc) și funcții transversale (comunicare, voluntariat etc.).

#### **REZULTAT: Clarificarea modalității de alocare de la bugetul de stat a fondurilor aferente programului cultural TM2023. Termen: 31 iulie 2021**

În acest moment, Ministerul Culturii lucrează la o propunere de actualizare a OUG 42/2019 privind modalitatea de alocare a fondurilor de la bugetul de stat, care vizează și implicarea Administrației Fondului Cultural Național (AFCN) în acest proces.

Apreciind capacitățile AFCN de organizare de procese de evaluare și selecție competitive, echidistante și performante, credem că acestea o recomandă să organizeze strict apeluri deschise de proiecte cu fonduri de la bugetul de stat, care reprezintă o parte a Programului cultural. Conform Dosarului de candidatură, 30% din bugetul Programului ar fi trebuit alocat apelurilor deschise pentru dezvoltarea programului cultural, mai ales în primii ani de dezvoltare, însă dimensiunea exactă a nevoii Programului de extindere prin noi apeluri ar trebui clarificată în cursul acestui an de Grupul curatorial care urmează a fi constituit.

Din acest motiv, recomandăm alocarea de la bugetul de stat pentru TM2023 prin AFCN pentru apeluri deschise, care să dezvolte programul cultural, respectiv prin transferul către PMT și CJT, proporțional cu angajamentul făcut în dosarul de candidatură, care, prin structurile proprii, servicii publice de interes local sau instituții publice de cultură, să finanțeze programul cultural către parteneri, să realizeze activitățile de suport și să organizeze unele dintre evenimente direct.

#### **REZULTAT: Formularea unei metodologii comune de acordare a finanțărilor nerambursabile între PMT, CJT și de la bugetul de stat. Termen: 31 iulie 2021**

Procedurile de finanțare, direcțiile de dezvoltare artistică și listele de proiecte finanțate trebuie să fie coroborate între cei trei finanțatori publici, cu o abordare comună între PMT, CJ Timiș și Ministerul Culturii cu privire la dezvoltarea programului cultural, prin acordarea de finanțări condiționate de o anumită calitate a deciziei artistice și corelare cu dosarul de candidatură, garantate de Grupul curatorial.

Programul cultural TM2023 necesită un tip de dialog, negociere și curatoriat apropiat între finanțator, coordonarea artistică și organizația responsabilă de implementare, iar alocarea fondurilor de la bugetul local, respectiv de la bugetul județean și de stat, trebuie să țină cont de complementaritatea între finanțarea proiectelor cuprinse în dosarul de candidatură, cu dezvoltare multianuală sau recurente, și proiectele care dezvoltă și consolidează programul cultural, realizate în urma unor apeluri deschise sau invitații directe către anumite organizații culturale (inclusiv propuse de și împreună cu parteneri internaționali).

Metodologia de acordare a finanțării de către autoritățile locală, județeană și națională e imperativ să țină cont de necesitatea implicării unui unic Grup cu rol curatorial, care să asigure coerența programului și calitatea acestuia în raport cu conceptul central al dosarului de



candidatură, la care să se raporteze toate sesiunile sau apelurile de finanțare de consolidare sau dezvoltare a programului.

**REZULTAT: Stabilirea sumelor și a graficului de finanțare cu asumări anuale din partea PMT, CJT și de la bugetul de stat pentru perioada 2022-2024 și actualizarea angajamentelor formale ale celor trei autorități.** Termen: 30 septembrie 2021

Plecând de la propunerile grupului curatorial privind dezvoltarea programului cultural, precum și de la analiza tuturor componentelor conexe ale proiectului Capitalei, este necesară stabilirea alocărilor anuale de la bugetele local, județean și național asumate de cei trei finanțatori pentru perioada 2021-2024, urmate de actualizarea angajamentelor formale pentru a acomoda Capitala Europeană a Culturii în 2023.

Ne referim la Hotărârea Consiliului Local 395/22.09.2015 privind aprobarea candidaturii Municipiului Timișoara și a angajamentului de susținere financiară în perioada 2017-2022 pentru participarea Municipiului Timișoara la acțiunea Uniunii Europene Capitală Europeană a Culturii pentru anul 2021 în România, în cazul în care Municipiul Timișoara este declarat oraș câștigător. Noul act normativ este necesar să conțină angajamentele financiare ale administrației locale pentru programul cultural, conform unui grafic de finanțare, și să actualizeze data exercitării titlului pentru 2023. Similar, este nevoie de o actualizare a asumării și din partea Consiliului Județean (prin Hotărâre a CJT), respectiv a Ministerului Culturii (prin actualizarea OUG 42/2019).

#### **OBIECTIV IV: Un cadru normativ care să permită tipul de decizii și de acțiuni necesare programului cultural și investițiilor în infrastructura culturală**

**REZULTAT: Actualizarea Ordonanței de Urgență nr. 42/2019 privind stabilirea unor măsuri financiare pentru susținerea desfășurării Programului cultural național Timișoara - Capitală Europeană a Culturii în anul 2021.** Termen: 31 august 2021

Acest act normativ se referă la susținerea financiară a programului cultural, atât în ceea ce privește finanțarea nerambursabilă alocată de Guvern, cât și în ceea ce privește finanțarea alocată de autoritățile administrației publice locale, respectiv pentru infrastructura culturală, adoptat de Guvernul României și aprobat prin Legea nr. 198/2019.

Dincolo de actualizarea anului derulării Capitalei și a modalității de alocare de la bugetul de stat a finanțării pentru Programul cultural, modificarea OUG 42/2019 trebuie să susțină și o alocare mai flexibilă și multianuală a finanțărilor pentru programul cultural TM2023 de către toate autoritățile finanțatoare, inclusiv la nivel local și județean. Modificarea acesteia este inclusă în proiectul legii de abilitare a Guvernului României pentru perioada vacanței parlamentare din vara acestui an.

**REZULTAT: Modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, aflat în acest moment în procedură parlamentară (PI-x nr. 476/2020).** Termen: în curs de clarificare.

Pentru realizarea în bune condiții a Programului Cultural TM2023 sunt necesare cu prioritate: reglementarea mai clară a finanțărilor multianuale, mai exact posibilitatea și modul ei de aplicare de către autoritățile finanțatoare; posibilitatea constituirii unor programe de finanțare pentru nevoi culturale strategice; corelarea între finanțatorii publici ai proiectelor culturale; clarificarea diferenței dintre activități generatoare de venituri și activități economice în logica activităților din cadrul proiectelor și altele. Toate aceste nevoi sunt cuprinse în amendamentele formulate în ultimele luni, sub coordonarea secretarului de stat în Ministerul Culturii Demeter Andras. În cazul în care aceste prevederi nu sunt integrate în scurt timp în proiectul de lege aflat în procedură parlamentară, ele trebuie cuprinse în modificările la OUG 42/2019, cum am notat mai sus.

## **OBIECTIV V: Oameni potriviți în pozițiile cheie pentru structura de implementare a programului cultural TM2023**

**REZULTAT:** Implicarea celor care, prin puterea de a reprezenta structuri cu roluri esențiale pentru TM2023 sau prin experiența dovedită în susținerea culturii orașului, pot acționa vizionar și pragmatic pentru dezvoltarea programului pentru perioada 2022-2024. Termen: 31 iulie 2021

Grupul curatorial trebuie constituit ținând cont de rolul său de a analiza programul cultural existent, de a asigura coordonare artistică, de a trasa direcțiile de dezvoltare pentru perioada 2022-2024 și de a ghida partenerii de implementare. Credem că acesta trebuie să fie format din: reprezentanți ai marilor programe sau proiectelor dinamice și cu rol strategic, care să reprezinte echilibrat cele trei teritorii, alți curatori care să acopere diversele discipline, curatorii evenimentelor de închidere și de deschidere, o persoană care să asigure corelarea cu activitatea de implicare a publicului, respectiv corelarea programului cultural cu infrastructura culturală.

**REZULTAT:** Identificarea formelor de contractare/angajare a persoanelor capabile și cu experiență dovedită pentru roluri cheie pentru TM2023. Termen: 31 iulie 2021

Ținând cont de structura extinsă de implementare revizuită, date fiind limitările de posturi ale instituțiilor publice, dar și nivelul salarial, este important de analizat care sunt opțiunile de angajare a colaborărilor cu diversele persoane cu profiluri necesare derulării programului și cum pot fi atrași în echipă cei care deja au lucrat și au performat pentru dezvoltarea TM2023.

## **OBIECTIV VI: O comunicare publică clară, structurată și continuă despre TM2023**

**REZULTAT:** Informare și mediere constante pentru TM2023. Termen de lansare: 31 iulie 2021

În cadrul structurii de implementare detaliate la Obiectivul II, va fi constituit un mecanism specific având rolul de suport de orientare pentru oricine este interesat de funcționarea structurii extinse de implementare a TM2023. Acesta va sprijini punerea în contact a persoanelor, organizațiilor, instituțiilor și oricărui alt tip de actor interesat de dezvoltarea programului TM2023 cu structurile din cadrul din PMT/CJ Timiș/Ministerul Culturii etc responsabile de livrarea unor servicii publice în sprijinul acestora (ex: finanțări nerambursabile, organizare evenimente în spațiu public, investiții, urbanism etc.) și cu alți actori organizaționali cu rol în realizarea programului cultural.

**REZULTAT:** Realizarea unor întâlniri informale cu sectorul cultural timișorean și cu alți parteneri de implementare și stakeholderi ai TM2023. Termen de lansare: 31 august 2021

Aceasta se poate realiza fie sub egida rețelei Prietenii Capitalei, pentru comunicarea proceselor de schimbare, a stadiului actual, consultare și informare, fie prin realizarea și promovarea unui plan pe termen lung al unor întâlniri dedicate, cu teme adaptate necesităților momentului.

**REZULTAT:** Demararea unei campanii de comunicare publică pentru TM2023. Termen: 31 august 2021

Acest demers trebuie să pornească de la un exercițiu de rebranding al TM2023 în urma redefinirii programului cultural de către Grupului curatorial, alături de parteneri, și al reorganizării structurii de implementare, prin integrarea noilor actori instituționali.